

Sammenfattende redegørelse – Natura 2000 område N154, Sejerø Bugt, Saltbæk Vig, Bjergene, Diesehjerg og Bollinge Bakke

Denne sammenfattende redegørelse er udarbejdet i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer. Redegørelsen er udarbejdet med afsæt i miljørapporten til forslag til Natura 2000-plan, og er anvendt som beslutningsgrundlag i forbindelse med Natura 2000-planens vedtagelse.

Redegørelsen består af en overordnet redegørelse for Natura 2000-planens miljømål og de indsatser, der planlægges gennemført inden for området. Den endelige gennemførelse af de planlagte indsatser fastsættes i konkrete aftaler eller afgørelser, som følger op på kommunale handleplaner samt statslige drifts- og plejeplaner, hvorfor der ikke kan foretages en konkret vurdering på arealniveau i denne redegørelse.

Den gældende Natura 2000-plan gælder for de fredskovpligtige, skovbevoksede arealer frem til 2021, mens den nye Natura 2000-plan, som gælder fra 2016 til 2021 fastlægger indsatsen for de skovbevoksede arealer, der ikke er fredskovpligtige. Der sker ikke en ændring af indsatsen for disse arealer som følge af den nye plan. Indsatsen er dermed vurderet i miljørapporten for planperioden 2009-2015, og er derfor ikke vurderet på ny.

Formålet med Natura 2000-planerne og planernes miljøpåvirkning

Natura 2000-planerne har til formål at forbedre tilstanden for de naturtyper og arter, som Natura 2000-området er udpeget for at beskytte. Indsatsen gennemføres ved at iværksætte foranstaltninger, der medvirker til at sikre naturtyperne samt medvirker til, at den pleje, der er nødvendig for en række lysåbne naturtyper, gennemføres.

Som det fremgår af afsnit 1.3 i miljørapporten, vil Natura 2000 planen overordnet set have en betydelig positiv indvirkning på den biologiske mangfoldighed. Indsatsen for at forbedre tilstanden for de naturtyper og arter, der er omfattet af Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag, vil også have en positiv indflydelse på øvrige arter og naturtyper i området.

I Natura 2000-område nr. 154 arbejdes der for at sikre en for naturtyperne hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje. Indsatsen vil foregå på de arealer, der i forvejen er beskyttet som habitatnatur og efter naturbeskyttelseslovens § 3, og indsatsen vurderes derfor ikke som udgangspunkt at få betydning for de vurderinger, der skal gennemføres efter habitatdirektivet og

fuglebeskyttelsesdirektivet, når der meddeles tilladelse til projekter efter sektorlovgivningen.

Der gennemføres en indsats for at forbedre levesteder for havterne og splitterne så levestederne får en god naturtilstand i overensstemmelse med arternes krav til ynglelokalitet. Samtidig arbejdes der for at sikre egnede levesteder for områdets øvrige arter. Desuden gennemfører Naturstyrelsen undersøgelser med henblik på afklaring af, om der er behov for revision af reservatbestemmelserne til sikring af levestederne for havdykænder. Indsatsen kan få betydning for de vurderinger, der skal gennemføres efter habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet, når der meddeles tilladelse til projekter efter sektorlovgivningen. Indsatsen vil som udgangspunkt ske på allerede beskyttede naturarealer eller i tilknytning til eksisterende levesteder, og Naturstyrelsen vurderer derfor, at påvirkningen vil være minimal.

Der gennemføres en indsats for at sikre sammenhængende naturarealer. Indsatsen kan få betydning for de vurderinger, der skal gennemføres efter habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet, når der meddeles tilladelse til projekter efter sektorlovgivningen. Indsatsen vil som udgangspunkt ske på eller i tilknytning til allerede beskyttede naturarealer, og naturstyrelsen vurderer derfor, at påvirkningen vil være minimal.

Der gennemføres en indsats for at begrænse forekomsten af invasive arter på naturtyperne grå/grøn klit, klithede, kystklint og strandvold med flerårige planter. Indsatsen vil foregå på de arealer, der i forvejen er beskyttet som habitatnatur, og indsatsen vurderes derfor ikke at få betydning for de vurderinger, der skal gennemføres efter habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet, når der meddeles tilladelse til projekter efter sektorlovgivningen.

Det fremgår af miljørapporten for planforslaget, at Natura 2000-planen medvirker til at øge landskabsværdien og sikre den biologiske mangfoldighed, hvilket medvirker til at sikre befolkningen større naturoplevelser. Natura 2000-planens indsats vurderes desuden at medvirke til tilbageholdelse af kvælstof, og dermed bidrage til opnåelse af vandområdeplanens mål, samt at bidrage til at sikre kulturarven ved at modvirke tilgroning af fortidsminder.

Hvordan er miljørapporten taget i betragtning?

Sideløbende med udarbejdelsen af forslagene til Natura 2000-planerne har Naturstyrelsen foretaget en vurdering af planernes sandsynlige, væsentlige effekter på miljøet. I miljørapporten for Natura 2000-planen for Natura 2000 område nr. 154 er der foretaget vurderinger af planens indvirkning på en række miljøforhold, herunder biologisk mangfoldighed, i forhold til de lokale forhold i dette Natura 2000 område.

Det fremgår af miljørapporten, at en konkret vurdering af indsatsens påvirkning af miljøet forudsætter kendskab til, hvor indsatsen konkret gennemføres. Dette fastlægges ved opfølgningen på Natura 2000-planen i de kommende kommunale handleplaner samt i de statslige drifts- og plejeplaner.

Vurderingen af planens sandsynlige væsentlige virkninger på miljøet viste, at foruden en positiv virkning på udpegningsgrundlaget i Natura 2000-områderne vil indsatsen også have en positiv effekt på den biologiske mangfoldighed og have en betydning for opnåelse af vandområdeplanens mål, idet naturpleje også bidrager

til begrænsning af udvaskning af næringsstoffer til vandmiljøet. Planen medvirker desuden til at sikre bekæmpelse af invasive arter.

Hvordan er udtalelser, der er indkommet i høringsfasen taget i betragtning?

Forslag til Natura 2000-plan med tilhørende miljørapport for perioden 2016-2021 var i høring i perioden 19. december 2014 til 10. april 2015.

Naturstyrelsen har ikke modtaget hørings svar vedrørende miljørapporten for område nr. 154. Naturstyrelsen har udarbejdet både et generelt høringsnotat for Natura 2000-planerne og et områdespecifikt høringsnotat, hvor Naturstyrelsens bemærkninger til de indkomne hørings svar fremgår. Høringsnotatet er tilgængeligt på Naturstyrelsens hjemmeside.

Alternativer, der har indgået i miljøvurderingen

Planen har til hensigt at sikre udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området og herved fremme den biologiske mangfoldighed generelt. En målsætning for en bestemt naturtype eller art vil dog kunne indebære en nedprioritering af andre naturtyper/arter. En sådan prioritering fremgår af planernes afsnit, der beskriver de modstridende interesser.

Skovnaturtyper kontra rigkær

Tørre heder (4030) og tørre kalksandoverdrev (6120) i den kontinentale region samt kalkoverdrev (6210), sure overdrev (6230), aktive højmoser (7110) og rigkær (7230) på nationalt og regionalt niveau har haft en stor tilbagegang, og i Danmarks afrapportering til EU, vurderes naturtypernes bevaringsstatus at være ugunstig. De nævnte naturtyper er derfor opført som truede naturtyper. Der vil derfor blive gjort en indsats for at øge arealet med forekomst af disse naturtyper.

Øgning af arealet med rigkær vil kunne betyde en indskrænkning af arealet med habitatnaturtypen elle- og askeskov (91E0).

Hensynet til at genskabe større sammenhængende arealer af rigkær prioriteres, hvor der er tale om ung elle- og askeskov, som enten er plantet eller opstået ved tilgroning af tidligere lysåben natur. Gamle og veludviklede forekomster af elle- og askeskov (og skovbevoksede tørvemoser (91D0)) ønskes derimod bevaret.

Rydning af elle- og askeskov (og skovbevokset tørvemose) i forbindelse med genskabelse af rigkær kan kun ske under forudsætning af, at arealet af de to skovnaturtyper opretholdes på nationalt biogeografisk niveau.

Enebærklit kontra lysåben klit eller skov

Enebærklit er en græsningsbetinget naturtype som normalt, trods græsning, vil udvikles i retning mod stadig tættere enebevoksninger og til sidst skov.

Det er et ønske at opretholde enebærklit som denne naturtype. Dels fordi naturtypen er prioriteret (jf. habitatdirektivet) og dels fordi forekomsterne i Sejerøbugt-området er blandt landets største.

Dette indebærer foruden vedvarende græsning af forekomstarealerne, at der med jævne mellemrum ryddes ener og anden vedplanteopvækst - altså at enebærklit prioriteres over naturtypen skovklit (2180).

Rigkær, tidvis våd eng, surt overdrev, strandeng kontra lagune

Der er modstridende interesser mellem på den ene side

1. at opretholde den nuværende delvise afvandings af Saltbæk Vig og herved bevare de terrestriske naturtyper, som er opstået på de tørlagte arealer og på den anden side
2. at retablere vigens naturlige hydrologi og genskabe vigens oprindelige areal og saltholdighed

Saltbæk Vig er i sin nuværende form et resultat af en inddæmning og delvis afvanding fra slutningen af 1800-tallet. I dag og de seneste mange år er vandstanden i vigen holdt på ca. 1,2 meter under havniveau. Dette niveau opretholdes om vinteren ved aktivt at pumpe vand ud. Om sommeren er pumpning ikke nødvendig, idet fordampningen modsvarer indsivningen.

En reetablering af den oprindelige vig ved at slukke pumpen og fjerne digerne vil næsten helt udlette det nuværende udpegningsgrundlag. Dertil kommer en negativ påvirkning af betydelige terrestriske naturtyper i den vestlige del af det tilstødende NATURA 2000-område, "Åmose, Skarresø og Bregninge Å" (nr. 156).

På grund af de meget store naturværdier som knytter sig til lavbundsarealerne omkring Saltbæk Vig og pga. den relativt lille og noget usikre forbedring en "genopretning" af vigen vil have på fuglene, prioriteres en bevarelse af de eksisterende naturkvaliteter omkring Saltbæk Vig højere end en "geologisk" reetablering af vigen. Dette indebærer, at den hidtidige pumpe-praksis opretholdes.

Overvågning af Natura 2000-planens effekt

Natura 2000-indsatsen overvåges i forhold til udpegningsgrundlaget og naturværdiernes tilstand via det nationale overvågningsprogram NOVANA, som Miljø- og Fødevarerministeriet er ansvarlig for. Overvågningen vil over tid vise, om de planlagte indsatser har den forventede effekt på naturtypernes tilstand.